

Oversigt over Plantesygdomme.

212. — Maj 1936.

Lyspletsyge, Manganmangel, er gennemgaaende godartet i baade Vintersæd og Vaarsæd, antagelig paa Grund af den megen Regn, som har gjort Jorden tæt og fast.

Kalimangel i Byg forholder sig som Lyspletsygen, den er i Aar svagere end sædvanlig bortset fra et enkelt svært Tilfælde.

Der har i Aar været ualmindelig mange og stærke Angreb af Stankelbenlarver baade i Græs (særlig i Marsken) og Korn. Giftklid er med Held anvendt i stor Udstrækning.

Ogsaa Smælderlarverne har været slemme, lokalt endog usædvanlig ondartede.

Kløverens Bægervamp er hist og her Skyld i Ødelæggelser, der har faaet Ompløjning af Kløverfrømarker til Følge.

Jordlopperne, der tog saa haardt fat i Maj Maaned, blev i betydelig Grad bremset af Kulde og Regn.

Bladrandbillerne har hist og her været slemme ved Ærterne.

Æblemeldug er usædvanlig stærkt udbredt.

Angreb af Pæregalmyg og Blommehveps kan som sædvanlig ses at ville blive alvorlige mange Steder.

I Haverne har der en Del Steder været stærke Angreb af Bladhvepselarver paa Stikkelsbær.

Stikkelsbædræberen er set flere Steder.

Tulipandrueskimmel er meget almindelig, især hvor der er lagt afdrevne Løg.

Lyngby, 9. Juni 1936.

Statens plantepatologiske Forsøg.

Der er for Maj Maaned indkommet 88 Beretninger; endvidere er der besvaret 589 Forespørgsler.

KORN.

Manganmangel, Lyspletsyge, var sjælden paa Vintersæden i April Maaned, det samme gælder i nogen Grad endnu i Maj baade for Vintersæd og Vaarsæd. Der er indkommet 57 Beretninger om Lyspletsyge, deraf lyder de 46 paa ingen eller svage og kun 11 paa stærke Angreb. Disse er iagttaget i Rug ved Nr. Bork, ved Tylstrup i Hvede paa Jord med Reaktionstal 6.5, efter Udstrøning af Mangansulfat d. 18. Maj svandt Sygdommen, da der kom Regn d. 22. (Sv. Svendsen), ved Vust, Allingaåbro, Tange, Tørring, Thisted, Toftlund, Holstebro, Varde og paa Sjælland ved Slagelse. De fleste Indberetninger lyder som anført paa ingen eller svage Angreb, og det fremhæves, at den megen Regn anses for en væsentlig Aarsag til de svage Lyspletsygeangreb. Det synes, som naturligt er, at Vaarsæd lider mere end Vintersæd, fordi Jorden er mest løs i Vaarsædsmarkerne.

Kalimangel i Byg er godartet, der foreligger 59 Indberetninger, hvoraf de 52 omtaler den som svag, sjælden eller slet ikke set, de 7 resterende nævner stedvis alvorlig Kalimangel efter Kaalroer, langt mindre efter andre Forfrugter. I Lyngby er truffet et enestaaende ondartet Tilfælde af Kalimangel i Byg efter Græs i et kvægløst Landbrug, hvor der bruges ca. 1000 kg Kaligødning pr. ha i hver Omdrift (7. Marts), 400 kg til hver af de to Kartoffelmarker og 200 kg til Hvede. I Reglen tages Havre efter Græs, men af Hensyn til Havreaal saaedes denne Gang Byg. Resultatet blev ødelæggende Kalimangel. Der fandtes dog store Pletter med sund Byg, det var de vaade Partier i Marken, samt smaa runde Pletter paa 4—5 m Tværmaal med fuldkommen sunde Planter, det var Askepletter efter brændt Kartoffeltop, og endelig saa man hver eneste Plovfure, idet Bygget var bedst, hvor Græsset var pløjet ned og helt ødelagt i »Bunden« af Furen. Der blev givet 400 kg Kali pr. ha, og Bygget rettede sig noget, men det havde faaet et saa alvorligt Knæk, at det ikke bliver blot nogenlunde i Sommer.

Kuldeskade er set i alle fire Kornarter, men mest i Byg, dog i Reglen kombineret med for vaad Jord og Kalimangel. Egentlig Frostskaade har der været meget lidt af i Maj.

BÆLGPLANTER.

Manganmangel, Lyspletsyge i Rødkløver er konstateret paa Mørdrupgaard ved Lyng. Pletvis var Kløverplanterne i en ellers fortrinlig Frømark gulgrønne. Pletterne kunde tyde paa uregelmæssig Kalkning, derfor blev der udtaget Jordprøver fra Pletterne og de sunde Omgivelser med kun 2—3 m Afstand, de viste følgende:

		pH	Klorkaliumtal	TM _n	q	M _t
Lavning	Sund Kløver	6.3	5.5	4.4	8.9	340
»	Gulgrøn »	7.7	7.0	3.1	24.4	126
Bakketop	Sund »	6.3	5.3	5.0	4.3	687
»	Gulgrøn »	7.8	7.2	2.4	17.7	154

Tallene tyder i høj Grad paa Lyspletsyge, som dermed er konstateret igen, dog i svagere Grad end Tilfældet fra Samsø i Fjor.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) optræder meget uensartet i Landets forskellige Egne, af 58 Beretninger kalder de 41 den svag eller sjælden, medens 17 omtaler stærke Angreb. Stærke, men ikke almindelige Angreb findes ved Odense (P. G. Hansen), Svendborg (J. O. Maegaard) og spredt over Jylland. Stærke og almindelige er Angrebene paa Lolland-Falster (H. H. Holme Hansen), paa Roskildeegnen (A. Klausen, M. Greve, K. M. Nielsen) og ved Skelskør (H. Wraae-Jensen), paa Syd- og Vestfyn (S. Larsen Sørensen, C. A. Nørholm, Ejnar Nielsen) samt i Jylland ved Børkop (J. S. Fruergaard), Brørup (J. Dons Christensen), Studsgaard og Holstebro (P. O. Overgaard). Hist og her er Frømarker ompløjet som Følge af Bægersvampens Angreb.

Paa Svinningegaard ved Holbæk er truffet et stærkt Angreb i Sneglebælg til Frø; det var haardest, hvor Jorden var kalktrængende.

OLAF NIELSEN.

FRUGTHAVEN.

Æblemeldug (*Podospaera leucotricha*) er den eneste af Frugttræernes Svampesygdomme, som hidtil har gjort sig særlig bemærket i Aar. Denne Sygdom synes imidlertid ogsaa at være meget udbredt, selvom der i de fleste Tilfælde kun meldes om svage Angreb; paa Nordfalster er der dog stærke Angreb paa flere Sorter. Som angrebne Sorter nævnes: Boiken, Cox' Orange, Graastener, Gul Richard og Signe Tillisch (Aton Andersen, E. Christensen, N. Gram, Chr. Greve, Hans Larsen, O. Skov).

I Østjylland er det iagttaget, at Træer plantede i Efteraaret 1935 eller ompodede Træer fremviser følgende Symptomer og dør: Roden raadner og lugter surt, og Stammen dør saa senere, flere af Træerne havde da allerede skudt et Par Smaablade. Omkring Okulationsstedet hentørres Barken, og opefter paa Stammen og Grenene viser der sig smaa Vabler. Det ser ud, som om Roden var raadnet, og Stammen først død bagefter. Paa Podekvistene viser Angrebet sig som Vabler i Barken, som derefter dør. Skaden har været værst paa Cox' Orange, men der er ogsaa iagttaget spredte Angreb paa Pederstrup, Transparente blanche, Belle de Boskoop og Lord Suffield. Grundstammen synes ingen Indflydelse at have paa dette Fænomen (Chr. Nørholm).

Visning af Skud af Surkirsebær paa Grund af Angreb af *Monilia laxa* er iagttaget i Vestsjælland (A. Sauer).

Paa Varde-Esbjergegnen sygner mange Grene paa Blommer, især Victoria, bort (M. Sørensen).

Stikkelsbærdræberen (*Sphaerotheca mors uvae*) er iagttaget flere Steder og truer med at blive almindelig i Aar.

KØKKENURTER.

I Tomaterne er der en Del Mosaiksyge, Stribesyge og Fløjlsplet (*Cladosporium fulvum*).

Flere Steder har Agurker periodisk sat daarligt.

Bønnesyge tegner til at blive almindelig i Aar (Tage Hansen).

Storknoldet Bægersvamp (*Sclerotinia sclerotiorum*) er iagttaget paa Tomat, Agurk og Melon og synes at være en Sygdom, der er i stærk Tiltagen i de senere Aar (Lars Hansen).

PRYDPLANTER.

Tulipandrueskimmel (*Botrytis tulipae*) er meget almindelig over hele Landet, især hvor der er lagt afdrevne Løg. Mest angrebne er Murillo- og La Reine-Sorterne.

ANNA WEBER.

KORN.

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). Angrebene har været meget almindelige i de fleste af Landets Egne, dog afgjort værst i Jylland. Fra Vestkystens Marskarealer skrives saaledes: Særlig i Nærheden af Tønder, Ubjerg og i Ballum Egnen har der været ualmindelig stærke Angreb. Mange Kornmarker er fuldstændig ødelagt, og det samme gælder store Græsarealer. I Kornmarker har det været nødvendigt at foretage 2 Behandlinger med Giftklid (P. Rasmussen). Fra Store Vildmose meldes, at Angrebene havde større Udstrækning end oprindelig antaget (N. A. Olesen). I Vestjylland iagttoges det, at Larverne indvandrede fra en Havremark efter Grønjord til en ved Siden af liggende Havremark efter Roer. De naaede 5—6 Meter ind (Kr. Refstrup).

Fra Fyen meldes om slemme Angreb, et særlig alvorligt Angreb forekom efter Roer, der antagelig har været mislykkede (H. K. Olsen).

Haarmyglarver (*Bibio*). Paa Samsø, hvor der sidste Aar var saa stærke Angreb, er Larverne overhovedet ikke bemærket i dette Foraar (P. Riis Vestergaard). Fra Vesthimmerland skrives, at der er fundet en Del spredte Angreb i Kornmarkerne. Undertiden er Bestanden tyndet ret stærkt (S. A. Ladefoged). Svage Angreb er endvidere fundet i Sønderjylland (F. Slipsager). Ved Nyborg saas et stærkt Angreb (A. Jørgensen), og paa Frederiksborgegnen var der Angreb i en Del Marker (H. E. Jensen). Fra Holbækegnen skrives: Der er truffet et enkelt Angreb. Kun en Del af Marken var stærkt angrebet. Her var der til Forfrugten givet halmet Gødning fra en Møllestald, medens den øvrige Del havde faaet Gødning fra Ejendommens egen Mødding (F. K. Damgaard).

Fritfluelarver (*Oscinis frit*). Vintersæden er hist og her blevet tyndet noget af Larverne. I Vaarsæden er der kun fundet faa stærke

Angreb i sent saaede Marker, medens der er en Del Marker med svage Angreb.

Frøgræsuglens Larve (*Apamea testacea*) har i Aar gjort sig noget mere bemærket end sædvanlig. Angreb er fundet i Havre efter Græs ved Gørlev (Ingemann Petersen) og paa Kalundborgegnen, hvor Engsvingel til Frø var Forfrugt (A. M. Frederiksen).

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). Der er indløbet Beretning om en Del Angreb, der tegner til at blive slemme. Angreb i Byg er fundet i Sydsjælland (P. Grøntved) og ved Roskilde (M. Greve). Fra Nordslesvig skrives, at uhyre Mængder af Larver er iagttaget i Egnen nord for Løgumkloster (P. Rasmussen).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Angrebene har i mange Egne været usædvanligt stærke, saaledes i Sønderjylland, hvor man ikke i de sidste 6—8 Aar har set saa voldsomme Angreb; i mange Marker er der Mispvækst baade af Korn og Roer, og Omsaaning har fundet Sted (Fr. Nielsen, Haderslev; Ejnar Pedersen, Bylderup-Bov; P. Rasmussen, Aabenraa; L. Ravn, Aabenraa; Fr. Slipsager, Als). Som Regel har disse Arealer ligget mange Aar i Græs og er ompløjet for 1 à 2 eller 3 à 4 Aar siden. Hvor Angreb ventedes, er der med godt Resultat brugt meget stærk Tromling før Saaning, hvorved Kornet ikke lægges saa dybt. I det øvrige Jylland er stærke Angreb set mange Steder (Jørgen Christensen, Skanderborg; A. K. Roelsgaard, Hurup; Kr. Refstrup, Bonnet; S. K. Larsen, Tørring); ligeledes paa Samsø, hvor indtil 50 % af Planterne er ødelagte (P. Riis Vestergaard). Fra Øerne meldes fortrinsvis om svage Angreb, dog er stærke Angreb iagttaget ved Maribo, Nykøbing F., Nysted og Sakskøbing (H. H. Holme Hansen).

KORSBLOMSTREDE.

Glimmerbøsser (*Meligethes aeneus*) har været usædvanlig tidligt paa Færde (Martin Olsen, Slagelse), men deres Angreb er meget svingende i Styrke. Der er saaledes iagttaget temmelig stærke Angreb i Turnips i Omegnen af Haslev og paa Stevns, mindre stærkt i Vordingborgegnen (H. Rasmussen, Roskilde). Ved Skelskør er bemærket stærke Angreb i mange Marker med indtil 75 % ødelagte Blomster; i en Kaalfrømark er pudret med 10—12 kg Derrispudder (33 %) pr. Td. Ld., hvorved næsten alle Glimmerbøsser er dræbt, og Afgrøden reddet. Udgiften til Pudder opgives til ca. 50,00 Kr. pr. Td. Ld. (H. Wraae-Jensen). Flere Steder har Billerne været meget talrige i Turnips, men Skaden synes endnu ikke at være ret stor (P. N. Gaardmand, Næsgaard; P. Grøntved, Næstved).

Jordlopper (*Phyllotreta spp.*). Angrebene var meget stærke, ofte ødelæggende i Maanedens første Halvdel; efter Regnen og det kølige Vejr fra o. 20. og 22. standse Angrebet, omend Lopperne stadigt truede Kaalroerne, der kun voksede langsomt: »Vejrliget har siden hæmmet Angrebet, men adskillige Kaalroemark har faaet et Knæk, som det kniber at forvinde« (L. Ravn, Aabenraa). Værst var Angrebet paa ubekvem, fast, knoldet Jord, fortrinsvis Lerjord. Stærke Angreb efterfulgt af Omsaaning var almindelige i hele Østjylland fra o. Randers og Syd-paa, i Thy og paa Mors samt paa Øernes lerede Jorder. Men hvor der i disse Omraader faldt

enkelte Regnbygger først i Maanedene, mindskedes Angrebet betydeligt. I Nord-, Vest- og Midtjylland var Angrebene som Regel svage, og Omsaaning var ikke nødvendig, dog med enkelte Undtagelser (N. P. Johansen, Tange; S. M. Sørensen, Nr. Bork; Ejnar Pedersen, Bylderup-Bov). Lopperne synes mange Steder at have været tidligt paa Færde, og mod Sædvane er iagttaget stærke Angreb paa tidligt saaede Kaalroer (P. Trosborg, Ejstrupholm; Martin Nielsen, Vejle; Johs. Nyholm, Allingaebro). Af forebyggende Midler har Radrensning været almindeligt anvendt. Af andre Midler er enkelte Steder i Sydfyn med godt Resultat radsaaet 200 kg Salpeter blandet med 3 kg Naftalin pr. ha (J. O. Maegaard). I Skelskør-egnen har man haft en meget virkningsfuld Bekæmpelse af Lopper ved Pudring med Derrispulver (33 %) med 1 kg pr. Td. Ld. (H. Bagge, H. Wraae-Jensen). Pudringen maa gentages flere Gange; Udgiften opgives til 5.00 Kr. pr. Td. Ld. for 1 Pudring.

BÆLGPLANTER.

Bladrandbiller (*Sitona lineata*) har været meget slemme i Aar og har mange Steder optraadt ondartet i Ærtemarkerne. Der er udført Forsøg med Cryocid-Pudring.

FRUGTTÆRER OG FRUGTBUSKE.

Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*). I velplejede Haver træffes sjældent stærke Angreb, medens saadanne forekommer, hvor Træerne er forsømt. Det kan siges i Almindelighed, at Larverne ikke har gjort sig særlig bemærket i Aar. Ofte er Knopviklerlarver (*Tmetocera ocellana*, *Oletreuthes variegana* m. m.) af større Betydning og kan forekomme i meget stort Antal.

Øresnudebiller (*Otiorrhynchus singularis*) har gjort megen Skade i Aar ved at gnave af de unge Grenes Knopper og Bark. Særlig er det gaaet ud over Podekviste. Fra Troense skrives: Vi har omtrent standset Angrebet ved Sprøjtning med Svovlkalk (2:100) plus Blyarsenat (6:100). Billerne har flere Steder været meget ondartede baade paa dette og sidste Aars Podninger (H. Larsen).

En Snudebille (*Polydrosus micans*), der er kendt som Skadedyr i Skove, angreb Frugttræer efter 40 Aars Bøgekultúr.

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). Hist og her kan man allerede træffe stærke Angreb af »Rødt Spind« paa Æbletræernes Blade.

Løvsnudebiller (*Phyllobius oblongus* o. a.) optræder ofte i stort Tal paa Frugttræerne. Hvor der er faa Blomster, kan de gøre stor Fortræd ved at afgnave Arret (Hakon Sørensen).

Bladlus (*Aphididae*). Endnu har Angrebene gennemgaaende været svage og uden større Betydning.

Pæreblad-Galmider (*Eriophyes pyri*). Vi har modtaget: Paa et Sortiment fra en kendt Planteskole var saa godt som alle Træer angrebet af Mideskurv. 75 % endog meget stærkt (H. Sørensen). Ogsaa andre Steder bemærkes det, at Mideskurven er slem i Aar.

Hindbærmøl (*Incurvaria rubiella*). Ved Gentofte ødelagde Larverne mange Skud paa Sorten Preussen (E. Skovby Jensen).

Stikkelsbærbladhvepsens Larve (*Pteronus ribesii*) har gjort betydelig mere Skade end sædvanlig. Fra Ringkøbing skrives saaledes: Spredt over hele Amtet og har i enkelte Haver endog fuldstændig afløvet Buskene (C. Jakobsen). Ogsaa i Københavns Omegn er Angrebene almindelige.

KØKKENURTER.

Jordbærbladhvepsens Larve (*Blennocampa geniculata*) er meget almindelig i Jordbærbedene. Sæbetilsætning er nødvendig ved Sprøjtning med Nikotin.

PRYDPLANTER OG TRÆER.

Ved Ribe blev Narcisser angrebet af Snudebillen *Barynotus obscurus*.

Bladbiller (*Lina saliceti*) har et Par Steder, Allingaabro (Johs. Nyholm) og Ejby (J. Filipsen), afløvet Pilehegn.

Bladlus (*Lachnus* el. *Phyllaphis fagi*) er almindelige paa Bøg i Hække, og Angrebene synes stærkere end sædvanlig (E. Skovby Jensen). Sprøjtning med Nikotin plus Sæbe anbefales.

PROSPER BOVIEN.

Die erste Hälfte des Jahres
war sehr gut für
den Handel. Die
Ernte war sehr
gut.

Die zweite Hälfte des Jahres
war sehr gut für
den Handel. Die
Ernte war sehr
gut.

Die dritte Hälfte des Jahres
war sehr gut für
den Handel. Die
Ernte war sehr
gut.

Die vierte Hälfte des Jahres
war sehr gut für
den Handel. Die
Ernte war sehr
gut.

Die fünfte Hälfte des Jahres